

stævner og musikstævner, til hvilke der opkræves entré, frit finde sted under forudsætning af, at udførelsen ikke foranstaltes i privat erhvervsøjemed. Endvidere kan musikværker frit fremføres, når indtægten udelukkende er bestemt til godgørende øjemed, og de medvirkende ikke oppebærer noget vederlag. For litterære værker gælder, at disse altid kan fremføres frit, når blot fremførelsen ikke tjener privat erhvervsøjemed. Da det, som nævnt, er upraktisk at benytte privat erhvervsøjemed som kriterium, har man i det foreliggende forslag ladet det være afgørende, om de udøvende oppebærer betaling. Thi der ses ingen grund til at afskære ophavsmanden fra at få vederlag, såfremt udøverne honoreres, og på den anden side må den omstændighed, at udøverne ikke vederlægges, indicere, at særlige hensyn kan tale for, at arrangementet heller ikke bør belastes med afgift til ophavsmanden. Det bemærkes, at den betaling til de optrædende, som udelukker anvendelsen af § 20 kan være indirekte, f. eks. ydelse af bidrag til kunstneres pensionsfond, erlæggelse af rejsesteder af en størrelse, der overstiger rimelige rejseomkostninger o. l.

De i lov 1933 § 14 omtalte „folkemøder, folkefester og sang- eller musikstævner“ nævnes ikke i den nu foreslåede bestemmelse. Fremførelser, der finder sted ved sådanne lejligheder vil dog ofte kunne siges at finde sted i folkeoplysende øjemed. På den anden side må der foreligge et virkeligt ideelt folkeoplysende formål som betingelse for, at man kan undlade at honorere ophavsmanden. Bestemmelsen bør ikke kunne benyttes som et skalleskjul for en i forhold til ophavsmanden gratis fremførelse af værker ved alle mulige lejligheder, som med en yderliggående fortolkning af begrebet „folkeoplysende“ kunne tænkes at falde uden for beskyttelsesområdet. Fra ophavsmændenes side er det blevet gjort gældende, at den her omhandlede bestemmelse vil give ophavsmændene en særstilling i forhold til andre erhverv, idet man ad lovens vej tvinger dem til at være velgørende. Da reglen efter det anførte kun i relativt begrænset omfang vil gøre indgreb i ophavsmændenes rettigheder, og da praktiske grunde taler herfor, har man desuagtet ment at måtte give bestemmelsen den foreslåede formulering.

Ligesom efter loven af 1933 gælder adgangen til fri fremførelse af udgivne værker ikke sceneværker, og undtagelse er desuden gjort med hensyn til filmværker.

For så vidt angår sceneværker bemærkes specielt, at der foreligger en produktion af skuespil, der i første række tager sigte på amatørteatret, og hvis ekssi-

stens ville umuliggøres, såfremt der i tilfælde som de i § 20 omhandlede ikke skulle ydes vederlag.

Bestemmelserne i § 20 er som et resultat af Stockholmsmødet i 1955 og mødet i København i 1957 formuleret noget anderledes end i lovudkastet af 1951.

Det bemærkes herved, at de til § 20, a., b. og c. svarende regler efter lovudkastet af 1951 skulle være anvendelige også på sceneværker, medens man — som foran berørt — har valgt i lovforslaget at udforme paragraffen i nærmere overensstemmelse med gældende ret, således at ingen af dens bestemmelser kommer til at gælde for sceneværker.

Til § 21.

I Bernerkonventionen af 1948 er der optaget en ny artikel 10 bis af følgende ordlyd: „Det skal overlades til unionslandenes lovgivninger at fastsætte de betingelser, under hvilke der kan foretages optagelse, gengivelse og meddelelse til offentligheden af korte uddrag af litterære og kunstneriske værker med det formål at gøre reportage om aktuelle begivenheder ved hjælp af fotografi, kinematografi eller radioudsendelser“.

På baggrund heraf foreslår man nærværende bestemmelse optaget i loven. Der kræves herefter ikke tilladelse fra ophavsmanden til benyttelse af korte afsnit af et værk i en reportage i radio, fjernsyn eller på film af en dagsbegivenhed, når værkets udførelse eller fremvisning ikke er det centrale i begivenheden. Derimod må de almindelige regler gælde, såfremt fremførelsen af værket er hovedsagen, uanset om der samtidig er tale om en aktuel begivenhed.

Paragraffen omfatter gengivelse af enhver art af værker, f. eks. af et musiknummer under en højtidelighed eller af et digt ved afsløringen af en statue.

Den betydning, fjernsynet har vundet i de seneste år, har gjort det naturligt at nævne det særskilt. Også i en anden henseende er formuleringen af bestemmelsen blevet ændret i forhold til udkastet af 1951, idet man — navnlig af hensyn til gengivelsen af billedkunst — har suppleret „fremførelse“ med „fremvisning“.

Bestemmelsen i § 21 kan dog kun undtagelsesvis få betydning for kunstværker, dels fordi disse normalt kan vises i medfør af § 25 stk. 1, dels fordi medtagelsen af en del af et kunstværk i en film eller fjernsynsreportage ofte vil være stridende mod reglen i § 3 stk. 2.

I betænkningen af 1951 blev det foreslået at